A°. 1843. N°. 1[illegible]

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Zondag*, *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag* en *Zaturdag*, is *f* 5 voor de drie maanden.)

ZONDAG 23 JULI.

(De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Openbaarheid van de zittingen der provinciale staten.

Volgens het *Journal du Limbourg* heeft de heer W. SASSEN, advokaat te Maastricht, zich tot de provinciale staten van Limburg gewend, met verzoek, dat deze hunne zittingen in het vervolg in het openbaar zouden houden. De vergadering vond dit voorstel zoo ongerijmd of zoo vernederend of zoo onwettig, dat zij het met algemeene verontwaardiging ontvangen heeft en tot de orde van den dag overgegaan is. Welk eene bewondering en welke vriendschap moet dit berigt niet bij den burgemeester van Rotterdam voor zijne Limburgsche ambtgenooten verwekt hebben. Men herinnert zich de gramschap, waarmede de heer RICHON VAN BRILMONDE zich in het vorige jaar uitliet tegen de loosheid dier leden der staten-vergadering, welke meenden, dat het publiek ook nog eenig belang had bij de kennis van hetgeen binnen dezelve voorviel en welke de *Arnhemsche Courant* in staat stelden een verslag harer zittingen te leveren.

In onzen tijd nog terug te deinzen voor openbaarheid, schijnt onbegrijpelijk. Zouden de staten vreezen, dat hunne bekwaamheden al te sterk schitteren zouden en door dien glans het publiek te zeer verblinden? Laten zij die vrees gerust laten varen, men zal zich daartegen weten te wapenen en er zich langzamerhand aan gewennen.

Openbaarheid is de beste prikkel tot pligtsvervulling. Menige verkeerdheid zal nagelaten worden, wanneer men weet, dat ieders oog op ons gevestigd is; dat men aan de algemeene beoordeeling is blootgesteld, terwijl men niet aarzelen zal die daden te doen, wanneer de contrôle zich slechts tot een klein getal medeleden bepaalt, die misschien op hunne beurt eene gelijke toegevendheid vorderen zullen.

Hoe weten de kiezers der leden van de provinciale staten thans of deze hunnen pligt naar behooren volbrengen? Eerst dan, wanneer openbaarheid de kiezers in staat gesteld zal hebben om de handelingen hunner afgevaardigden met juistheid te kunnen beoordeelen, zal het lidmaatschap der staten tot werkelijke eer strekken, een bewijs zijn dat de kiezer, uithoofde van het gedrag van den verkozene, hem het vertrouwen der provincie waardig keurt. Nu is de keus aan het blinde toeval overgelaten, want men heeft geen middel om het goede of verkeerde daarvan te beoordeelen.

Door de openbaarheid wordt belangstelling in de zaak gewekt. Die zich al te zwak gevoelen, zullen den last niet op zich nemen. Wetende dat men aan de algemeene beoordeeling bloot staat, zal men zich daaraan minder wagen dan thans, nu geene openbaarheid voorgeschreven en het slechts aan het doorzigt en het verstand van enkele leden is toe te schrijven, dat hier en elders de sluijer over hunne handelingen wat opgeligt is.

De belangrijkste provinciale aangelegenheden worden in de staten-vergadering behandeld. Wie heeft er meer belang bij dan de provincie, dat bij de beraadslagingen over die punten het meest mogelijke licht verspreid worde; en sluit men dit niet moedwillig buiten wanneer men de zittingen geheim houdt? Geen lid der staten-vergadering toch zal beweren, dat over alle punten, welke ter beslissing der staten zijn, alle wenschelijke kennis onder de leden alleen gevonden wordt en alle licht van buiten overtollig is.

„Alle redenen, welke voor de openbaarheid der zittingen van de Staten-Generaal pleiten, doen deze ook voor de provinciale staten aanbevelen.

Aan de mogelijkheid, de wettigheid kan geen twijfel bestaan. Niet ééne enkele wets-bepaling is er, die haar verbiedt.

In eene absolute monarchie als Pruissen, waar de provinciale staten niet, gelijk bij ons, in de provinciale wetgeving voorzien, maar enkel advijzen geven aan de kroon, heeft de koning de openbare mededeeling van het verhandelde bevolen; en wij, die in eenen constitutionelen staat zeggen te leven, zouden de zittingen der provinciale staten, als werden er geheimen in behandeld, gesloten houden? Welk eene ongerijmdheid!

In België heeft men de zaak beter ingezien. Ten einde allen twijfel te voorkomen, heeft men bij art. 108 der constitutie de openbaarheid der zittingen van de provinciale raden bevolen. Zouden wij langer wachten dit voorbeeld, waartegen geen bezwaar van eenige beteekenis aangevoerd kan worden, te volgen? Zouden wij ons liever Frankrijk ter navolging voorstellen, waar de zittingen der departementale raden gesloten is? Wij zouden dan de verontschuldiging van Frankrijk daarbij missen, dat, centralisatie tot beginsel van regering aangenomen hebbende, alle zelfstandig leven der departementen haat en aan hunne raden niet veel meer dan eene bloot adviserende stem heeft gelaten. Onze grondwet wil het tegendeel; geen zekerder middel om volgens hare begeerte het provinciale leven op te wekken, dan door openbaarheid aan de vergaderingen der provinciale staten te geven.

Men bedriege zich niet en denke, dat met eene enkele weigering de zaak afgedaan is. Openbaarheid is een der beginsels, welke onzen tijd regeren. Men moge er zich nog zoo hardnekkig tegen verzetten, — men zal moeten eindigen met voor den algemeenen wensch te zwichten. Is het bij die zekerheid niet eervoller, niet verstandiger van de provinciale staten, zich zelve van die algemeene beweging niet af te sluiten, maar zich daarvan aan het hoofd te stellen? In Friesland schijnt men een begin te willen maken; maar, gelijk zoo dikwerf bij ons, men neemt slechts eenen halven maatregel. Niet de zittingen zullen openbaar zijn, maar korte verslagen zullen, van wege de staten, in de *Provinciale Friesche Courant* gedrukt worden. Men erkent het beginsel, maar men past het slechts ten halve toe. Men prikkelt de begeerte zonder haar te bevredigen. Gelijk alle halve maatregelen, is dit niet in staat iemand te voldoen.

Het begrip der noodzakelijkheid van openbaarheid bij de provinciale staten-vergaderingen, heeft ons jaren lang doen pogen, aan dit gebrek zoo veel mogelijk te gemoet te komen. Door de vriendelijke bereidwilligheid en het eenstemmig inzigt van enkele leden der staten van Gelderland, sedert eenige jaren ook van Zuid-Holland, zijn wij daartoe in staat gesteld. Doch deze openbaarheid, welke geheel van personen afhangt, is niet voldoende. Zij behoort regel te worden. Misschien blijft het voor de staten van Gelderland bewaard, om aan die der andere provinciën daarvan het voorbeeld te geven. Zij zouden reden hebben daarop trotsch te zijn!

Buitenlandsche Berigten.

DUITSCHLAND.

Van den Mein, *16 julij.* De jongste brieven uit Washington laten weinig twijfel over, of het volgende Amerikaansche congres zal het voorstel der regering, om de verdragen van reciprociteit met de Hanzesteden *niet* te hernieuwen, aannemen. De invloedrijkste staatsmannen en leden van het congres hebben zich reeds in dien geest verklaard. Men wil verdragen met het tolverbond, dat de Amerikaansche voortbrengselen gebruikt, en voor deze begunstigingen bij den invoer kan toestaan. De verdragen van reciprociteit met de Hanzesteden houdt men daarentegen voor overbodig, daar dezelve niet alleen geene voordeelen opleveren, maar de Amerikaansche reederij benadeelen. De scheepvaart der Hanzesteden zal dus voortaan slechts hare eigene voortbrengselen, dat zijn de zoodanige, die op het gebied van Hamburg, enz., zijn gewonnen, kunnen uitvoeren. Zelfs het vervoer van landverhuizers uit Duitschland zal niet meer geoorloofd zijn. De reederij der Hanzesteden is, naar men weet, den groten bloei, welken zij sedert de laatste twaalf jaren verkregen heeft, slechts aan de vrijzinnige verdragen met Noord-Amerika verschuldigd, werwaarts voornamelijk hare scheepvaart gerigt is. Houden deze verdragen op, dan is aan de scheepvaart de doodslag toegebragt, en gaat een groot gedeelte derzelve op de havens van het tolverbond of van Holland over. Men kent in Hamburg en Bremen het dreigende gevaar zeer wel, tot welks afwending men reeds vele pogingen heeft aangewend. De tijd zal leeren of dezelve met goed gevolg zijn geschied. Het eenvoudigste ware, dat men eindelijk inzag, dat de afgezonderde stelling evenmin de eigen belangen als die van het geheele vaderland bevorderen, en dat eene magt van 36 millioen inwoners meer waarborgen tegenover het buitenland aanbiedt, dan eene van eenige honderd duizenden. Noord-Amerika zal ten minste niet kunnen zeggen, dat met het tolverbond geene verdragen van reciprociteit kunnen gesloten worden.

Frankfort, *12 julij.* Sedert eenigen tijd gaat een joodsch koopman uit Amsterdam, die zich niets minder dan een vorst (Hebreeuwsch *Nassi*) van Palestina betitelt, onder onze Israëliten rond, en zamelt van huis tot huis giften in; gelijk hij voorwendt, ten beste der armen in Palestina, maar inderdaad, zoo als men hier sedert lang uit regtstreeksche brieven van Jeruzalem weet, om zich de middelen te verschaffen ten einde van de Turksche pacha's eene soort van suprematie over de joden aldaar voor zich en zijne agenten te koopen, en zich in waarheid de magt toe te eigenen, welke zijn hoogklinkende titel reeds aanduidde; eene magt, welke hij, luidens de berigten, reeds op de meest barbaarsche en gewelddadigste wijze begon uit te oefenen.

De Amsterdamsche *nassi* werd van vele zijden in openbare dagbladen reeds opgevorderd om rekenschap te geven van de in vorige jaren opgezamelde gelden,

welke, maar men zegt, niet minder dan 200,000 £ beloopen. Hierop antwoordde hij in eenen gedrukten zendbrief, met bedreiging van den *ban*, en in plaats van rekenschap geeft hij aan de geloovigen allerlei wonderlijke, godsdienstige ceremoniën ten beste. Zoo spreekt hij, bij voorbeeld, op sabbath en feestdagen niets anders dan Hebreeuwsch, kleedt zich geheel in het wit en oefent meer dergelijke Tartuffe-streken uit, aan wier bestaan men ten huidigen dage bijna niet gelooven zou, wanneer men niet dagelijks den nieuwen heilige in Israël zag rondloopen, en honderden zijnen zegen zag afbidden en hem daarvoor rijke offers voor zijn doel zag brengen. Hoe dit alles is overeen te brengen met de veel geroemde beschaving en verlichting onzer joden, laat zich moeijelijk begrijpen.

PRUISSEN.

Breslau, 12 *julij*. De Breslauer dagbladen deelen een zeer fijngesponnen bedrog mede. Een koopman aldaar beleende bij de bank voor 10,000 thaler Silesische schuldbekentenissen, en vernieuwde deze beleening herhaalde malen. Bij de laatste prolongatie bemerkte de ambtenaar, dat op de stukken tweederlei inkt scheen gebruikt te zijn. Eene vervalsching vermoedende, maar zich zelf wantrouwende, riep hij twee andere ambtenaren ter bezigtiging tot zich, welke echter de echtheid of valschheid niet durfden uitmaken. Men liet de stukken aan het bestuur der provincie Silezië vertoonen, met verzoek dezelve te confronteren. Toen bleek dat de stukken vervalscht, en er van eene schuldbekentenis van 50 thaler eene van 500 gemaakt was. De koopman werd gevangen genomen, maar volhardde stellig, dat hij de stukken op de Leipziger mis gekocht had, en dus zelf bedrogen was, zoo als hij uit zijn misboek bewijzen kon. Hij vroeg verlof dit, onder geleide der politie, te gaan halen. Toen hij, onder geleide van twee politie-dienaren, in zijn kantoor was gekomen, zocht hij lang; eindelijk vond hij het boek, en riep den politie-dienaren toe: Hier mijne heeren, hier is het eindelijk!" Bij het verlaten van het kantoor noodigde hij de beambten uit, vooraan te gaan; naauwlijks waren zij echter over den drempel of hij wierp de deur achter hen digt. Toen men dezelve met geweld opende, vond men hem, in zijn bloed badende, dood nederliggen. Hij had zich met een pennemes de halsaderen afgesneden. (*Magd. Zeit.*)

ENGELAND.

Londen, 19 *julij*. De Parlementszittingen der beide laatste dagen hebben weinig van algemeen belang opgeleverd.

Maandag hebben de ministers *Peel* en *Graham* in dat Huis verklaard, dat alleen de Iersche wapen-wet, die op de verbetering der Iersche armen-wet, en die betrekkelijk de kerk van Schotland, in de tegenwoordige zitting zouden kunnen worden afgehandeld.

— Een Oxfordsch blad spreekt over oneenigheid tusschen den hier nog steeds vertoevenden koning van Hannover en den hertog van *Wellington*.

— De Lissabonsche brievenmaal is gisteren aangekomen, tijdingen medebrengende tot den 10den dezer. In het Noorden van Portugal waren de staatkundige gevoelens hoog gespannen, zoodanig, dat de val van *Espartero* vermoedelijk aanleiding zal geven tot eenige oproerige bewegingen aldaar. Er zijn echter door de regering maatregelen van voorzorg aan de grenzen genomen, om alle aanslagen met kracht te bedwingen. Daar men aan de getrouwheid van de 10de en 16de regementen infanterie van linie twijfelde, heeft men dezelve verplaatst naar Algarve in eene andere provincie.

FRANKRIJK.

Parijs, 19 *julij*. Allerlei geruchten omtrent veranderingen in het kabinet zijn weder in omloop; men gaat zelfs zoo ver, van in den heer *Thiers* den aanstaanden minister van binnenlandsche zaken te zien, nadat de maarschalk zal zijn afgetreden, om het overige zijner dagen in stilte door te brengen, als wanneer de maarschalk *Valée* president van het kabinet en minister van oorlog worden zou.

— In Algerië heeft zich een nieuwe vijand der Franschen opgedaan, namelijk een sherif der Flitas, met name *Sidi ben Abdallah*, die grooten invloed op de bevolking uitoefent, vooral door op hun godsdienstig gevoel te werken. Hij telt reeds tweeduizend ruiters onder zijne bevelen, en drie kolonnes, te weten, die van den gouverneur-generaal, van den generaal *Lamoricière* en van den generaal *Bourjolly*, hebben zich op marsch begeven, om hem aan te vallen. Ook *Abd-el-Kader* is door de jongste nederlaag niet ontmoedigd, maar heeft eenen aanslag op Argoum gewaagd, van waar hij echter met verlies terug is gedreven. Dit een en ander zou het vertrek van den gouverneur-generaal *Bugeaud* naar Frankrijk wel kunnen doen vertragen.

— Onder andere zaken verhaalt men heden, dat de Engelschen Ceuta, op den uithoek van Afrika, over Gibraltar, gelegen, bemagtigd zouden hebben, onder voorwendsel van die zeehaven onder de gehoorzaamheid aan *Espartero* terug te brengen, en dat een Fransch oorlogsvaartuig derwaarts gezonden is, om de handelingen der Engelschen gade te slaan.

— De heden ontvangen telegrafische depêche is van weinig belang; dezelve luidt aldus: »*Serrano* bevond zich den 13den te Mequinenza, de rigting naar Daroca nemende. Den 15den, bij het aanbreken van den dag, was *Aspiroz* nog altijd te Pardo; in Madrid waren de zaken nog steeds in denzelfden toestand.

Binnenlandsche berigten.

Utrecht, 19 *julij*. Wij vernemen met zekerheid te kunnen berigten, dat de schade, door zekere wissels hier ter stede onlangs geleden, geheel en al vergoed is geworden. De dader is een jong mensch, die, minderjarig en zonder ondervinding, door noodlottige omstandigheden op een dwaalspoor gebragt is, en die des te meer het algemeene medelijden verdient, naarmate hij de zaak geheel onhandig heeft uitgevoerd, van ligtmisserij schijnt vrij te zijn, de zaak ten volle bekend heeft, en op eene wijze berouw toont, die aan derzelver opregtheid niet doet twijfelen.

— Wij vernemen, dat de werkzaamheden der Utrechtsche commissie afgeloopen zijn, en dat het finaal verdrag door den heer *Clifford*, Nederlandschen commissaris, en door de heeren *Douny* en *van Callie*, commissarissen van België, op heden alhier geteekend is.

Zwolle. De provinciale staten zijn zaturdag ll. gescheiden. Donderdag en vrijdag den 13den en 14den dezer waren afwezig de heeren *Bentinck tot Nijenhuis*, *van Pallandt tot Eerde*, *de Vries Hofman*, *van Hoëvell tot Nijenhuis*, welke de gansche zitting niet hebben bijgewoond, en *Sloet tot Oldruitenborgh*. Zaturdag waren, behalve die vijf heeren, ook afwezig de heeren *Roijer*, *Wttewaal van Stoetwegen* en *A. Sandberg*. Na hervatting der deliberatiën, die woensdag waren aangevangen over een voorgesteld reglement van politie op de grind-, puin-, oer- en verdere kunstwegen, is hetzelve artikelsgewijze behandeld en opgemaakt. De weg van Almelo naar Goor is gebragt tot de wegen der 2de klasse. Eenige visschers in het Vollenhoofsche hadden zich geadresseerd om maatregelen van politie tegen het snijden van scheren (dusgenoemde waterplanten) uit de veenplassen en trekgaten. Zij betoogden, dat hierdoor de vischkuit gestoord werd, hetwelk de visscherij in treurig verval had gebragt; dat de scheren wierden weggehaald door Drenthsche schippers, tot bemesting van landerijen; en dat ook hierdoor de natuurlijke aanwas van den veenbodem verhinderd werd, tot nadeel der eigenaren. Het rapport strekte tot afwijzing van het adres, op grond dat die plassen alle of meestal bijzonder eigendom waren, en een reglement te zeer zou ingrijpen in de vrijheid der eigenaren, welke bovendien de wettige middelen hadden om dienaangaande voor hunne belangen te zorgen. Het rapport werd echter door vele sprekers bestreden, om het aanmerkelijk belang der zaak, en met ruime meerderheid afgestemd. Waarop het onderwerp nader aan gedeputeerde staten werd opgedragen om onderzoek, en om voorstel tegen toekomende jaar. Is besloten, Z. M. te verzoeken om eenige wijziging in het reglement op de lage verveeningen. Het adres van den administrateur der provinciale fondsen om meerder bezoldiging werd afgeslagen. Bij een ander adres had dezelve zich beklaagd over eene zinsnede in het verslag van gedeputeerde staten van verleden jaar, met aanwijzing der oorzaken van ophoud, en met verzoek om diligent-verklaring. Overeenkomstig het rapport, verklaarde de vergadering, bijna eenstemmig, zich in dezen onbevoegd, als geene censuur uitoefenende over zoodanige handeling van gedeputeerde staten.

Vrijdag werd gelezen een voorstel van het lid *H. A. D. J. van Haersolte*, ten einde door de gedeputeerde staten middelen te doen beramen om de provinciale reglementen in druk verkrijgbaar te stellen. Na bemerking door den gouverneur, dat van eenige reglementen nog vele exemplaren verkrijgbaar waren, werd dit onderwerp aan het verder onderzoek en de zorg van gedeputeerde staten opgedragen. Een verzoek om toelage aan de roomsch-katholijke kerk te Raalte werd met groote meerderheid verwezen naar gedeputeerde staten, zijnde bekend met al het noodige om billijke uitdeeling te doen uit het jaarlijks bestemde voor noodlijdende kerken. Werd aangenomen het voorstel om drie provinciale reglementen op nieuw te bekrachtigen en aan de koninklijke goedkeuring te onderwerpen, ten einde dezelve niet door de veldwinnende critiek wierden aangevallen uit art. 144 der grondwet: met beperking echter omtrent een, hetwelk bij uitvaardiging van een aanhangig reglement zou afgeschaft zijn. Een adres van den heer kantonregter *Bruins*, om teruggave van verschotten, door hem noodig geacht gedurende zijn vrederegterschap aan den Hardenbergh, en om grooter som voor kleine kosten, werd van de hand gewezen. Ook werd van de hand gewezen een adres van *Kuipers* in het Vollenhoofsche, om wijziging van art. 18. van het reglement op de botervaten; doch werden bemiddelingen beraamd ten einde een ijker zich eens in de week ter vereichte plaats mogt begeven. Ten gevolge van een verzoek, door den heer [illegible] tot den gouverneur gerigt, om nader onderzoek van zijn landbouwkundig instituut te Zalk, werd goedgevonden, dat dezelfde heeren, uit de provinciale commissie van landbouw zouden verzocht worden om hetzelve in het aanstaande voorjaar andermaal te gaan zien en van hun bevinden te berigten. Is verstaan om op het nadere adres van den heer administrateur der provinciale fondsen niet tusschen beide te treden. Ten gevolge van een voorstel van acht leden is nog f 600 aangewezen voor de artesische putboring te Enschede, in de hoop op water of eenige ontdekking, en dat de zoo verdienstelijke heer *ter Kuile* zich nog met de voortzetting zou willen belasten, dewijl onderin eenige meerder krijt bespeurd was. Alzoo de gedrukte notulen van verleden jaar naar het toenmalig besluit te omslagtig voor het gebruik zijn uitgevallen, zijn bepalingen ter bekorting en bezuiniging vastgesteld, en zullen dezelve voortaan met een register verrijkt worden.

Zaturdag is met 39 van de 54 stemmen het rapport der speciale commissie verworpen, om voor de afwatering der omstreken van Coevorden naar de Vecht f 8000 aan te wijzen, en de beraming van het werk aan gedeputeerde staten op te dragen. Bij de missive van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken waren die belangen zeer aangedrongen. Onder de discussiën werd veel zwarigheid gemaakt in het overdragen van zoo veel magt, bij nog zoo weinig bepaalds omtrent het hoe en waar, en de belangen of gevaren van het Overijsselsche. Doch werd nader onderzoek en voorstel aan gedeputeerde staten opgedragen; en verklaarde de vergadering zich bereid om buitengewoon zamen te komen, ten einde de lijdende landstreek zoo dra mogelijk behulpzaam te zijn. Werd gelezen en algemeen aangenomen het rapport der zelfde speciale commissie, om het plan der kanalisatie van Zwolle naar den Dinkel en van de Schipbeek te beschouwen als vervallen. Immers, wat alleen de kosten betreft, zou de Zwolsche vaart aan de provincie op meer dan f 80000 boven de raming te staan komen, buiten en behalve de f 30000, van rijkswege voor dezelve toegezegd. Aan Vriesenveen is, overeenkomstig rapport dier commissie, toegestaan voor vijf jaren telkens f 1000 voor afwatering naar de Vecht of de Regge, en is het overleg over de uitvoering opgedragen aan gedeputeerde staten. Het rapport derzelfde commissie op het voorstel van den heer *van Bedem tot den Berg* tot betere bevaarbaarmaking der Vecht, Regge, Almelosche A en Schipbeek, strekte om het indienen van plannen daartoe aan particulieren over te laten. De gouverneur bemerkte, dat de ingenieurs, ter beschikking voor de provincie, te zeer met werk bezet waren, dan dat hun het opnemen der rivieren bovendien kon worden opgedragen. De discussiën deden de belangrijkheid van het onderwerp uitkomen en de moeijelijkheid voor zoo uiteenwonende belanghebbenden om zich te vereenigen tot het opmaken van een plan. Het rapport werd eene [illegible] ter zijdestelling genoemd, en afgestemd met 39 van de 54. Waarop besloten werd, dat door gedeputeerde staten een geschikt waterbouwkundige opgespoord, en met het onderzoek belast zou worden. De algemeene provinciale begrooting werd, na weinig bemerkingen algemeen aangenomen. Vooraf was heer *D. van Schreven*, zoozeer bekend met alle aangelegenheden van het gewestelijk beheer, tweemaal belast geweest met zitting in een bureau, om opheldering over het financiële te verschaffen aan de leden welke die verlangen mogten. En had de gouverneur verzocht, dat hiervan mogt worden gebruik gemaakt,

ten einde ter vergadering niet onverwachts punten wierden geopperd, welke het soms onmogelijk ware oogenblikkelijk op te lossen. De resumtie der laatste notulen werd, als gewoonlijk, aan gedeputeerde staten opgedragen. De heer gouverneur, welke wij meenen dat tot algemeen genoegen het voorzitterschap heeft uitgeoefend, en, zonder dat er gewag van wierd gemaakt, zich van alle stemming heeft onthouden, besloot de zitting met eene treffende en hartelijke toespraak, waarin nogmaals doorstraalde, hoezeer Z. Exc. gewenscht en geene moeiten ontzien had om welvaart te bevorderen door een plan van kanalisatie, nu wel naar het verre verschiet geweken, en waarbij Z. Exc. zijn genoegen uitte over de orde en bezadigde regelmatigheid der beraadslagingen.

Arnhem, 22 *juli*. Ten behoeve van hen, die lust mogten hebben de Nijmeegsche tentoonstelling van schilderijen (*zie de advertentie hierachter*) te gaan bezigtigen, kunnen wij berigten, dat wij onder de hand geïnformeerd zijn, dat daartoe ook op morgen, zondag, de toegang zal worden verleend.

Openbaarheid.

Wij hebben ons zelven herhaalde malen afgevraagd, waarom men in ons constitutioneel land zoo zorgvuldiglijk de openbaarheid vermijdt, waarom onze afgevaardigden hunne zittingen, en alles betrekkelijk deze, met zulk een' dikken sluijer van geheimzinnigheid omhullen? — en wij hebben deze vraag niet op eene bevredigende wijze vermogen te beantwoorden.

De openbaarheid is de meest zekere waarborg voor de regten en vrijheden van een volk, en men zou meenen, dat het het uitdrukkelijk verlangen der vertegenwoordiging, wien die regten en vrijheden ter harte gaan, zijn moest, om de belangen des vaderlands in het openbaar en tegenover het volk te behandelen en voor te staan, dat zij vertegenwoordigt.

Wanneer men naar de inspraak van zijn geweten handelt en doet wat pligtmatig is, — dan behoeft men zich niet voor het daglicht te schamen; integendeel, dan heeft men reden om openbaarheid te wenschen en moet men ze met klem eischen, om luide tot het volk te kunnen zeggen: Ziehier den lastbrief, mij door u gegeven, en onderzoek nu, of ik getoond heb het door u in mij gestelde vertrouwen waardig te zijn; en zie, of ik gehandeld heb, gelijk het een goed burger betaamt, en ik mijnen last behoorlijk heb uitgevoerd?

Wat doet men nu in plaats van dit alles? Verre van te trachten naar openbaarheid van zittingen, hult men zich in eenen ondoordringbaren nevel van geheimzinnigheid; verre van zijne woorden en meeningen aan het volk bloot te leggen, verbergt men ze in het duister, als schaamde men zich en zijner woorden, en zijner meeningen.

Waarop grondt men zich, wanneer men zich aldus schuilhoudt in den schoot des bestuurs, waar de vorschende blik der natie niet kan doordringen? Kan men zich soms beroepen op de grondwet des rijks, om deze hardnekkige volharding in het geheim behandelen der openbare belangen te verdedigen?

Verre van daar: De grondwet verzet zich stellig tegen die eeuwigdurende vergaderingen met gesloten deuren. Onze staatsregeling schrijft uitdrukkelijk openbaarheid van de zittingen der Tweede Kamer voor, tenzij een tiende gedeelte der tegenwoordige leden eene vergadering met gesloten deuren verlange, of de voorzitter dit noodzakelijk keure.

Het is waar, dat de regel, zoo te zeggen, uitzondering geworden is, en de Tweede Kamer meer in comité-generaal dan in het openbaar beraadslaagt; maar het misbruik, hetwelk men maakt van hetgeen de grondwet veroorlooft en toestaat, kan de opvolging harer voorschriften niet minder verpligtend doen zijn.

Het is al verder waar, dat de grondwet openbaarheid van beraadslagen voorschrijft aan de Tweede Kamer alleen, en dat zij niet dezelfde bepaling behelst omtrent de overige staats-ligchamen. Maar moet men uit dat stilzwijgen der grondwet afleiden, dat zij openbaarheid van de zittingen dier instellingen verbiedt? Het is duidelijk, dat het de ongerijmdheid zelve zoude zijn, daaruit dit gevolg te trekken.

Wanneer wij dan zien, dat onze provinciale staten als in de duisternis van den nacht over de belangen der natie handelen, zouden wij dan daaruit niet moeten opmaken, dat zij de openbaarheid schuwen? Maar waarom zouden zij dit?

Wij vleijen ons met te gelooven, dat de meerderheid onzer provinciale afgevaardigden geen ander streven, geen vuriger verlangen bezielt, dan de bevordering van de welvaart der natie en de verdediging harer regten. Maar dan moet ook de openbaarheid hun vurigste wensch zijn, en moeten zij zich wachten dezelve te vermijden.

Wij gelooven wijders, dat elk der leden van de provinciale staten zich het talent en de bekwaamheid toekent, die tot eene gepaste vertegenwoordiging vereischt worden; wij zijn van meening, dat zich geen de minste twijfel hieromtrent aan hun eigen geest voordoet. Maar dan moeten zij er naar streven, om hunne talenten ten toon te spreiden, hunne bekwaamheid te doen schitteren voor de oogen hunner medeburgers, opdat deze de overtuiging erlangen van de deugdzaamheid hunner gedane keuzen.

De onafhankelijkheid onzer afgevaardigden, — wij zijn er van overtuigd, — zoude niet in twijfel getrokken worden, en hunne taal zoude altijd de waarachtige uitdrukking hunner gevoelens zijn, zonder bij-oogmerken, zonder slaafsche onderworpenheid aan het bestuur. Maar dan moet ook hun ijverigst pogen zijn, om die onafhankelijkheid van karakter naar eisch door het publiek op prijs te zien gesteld.

Indien de zittingen onzer provinciale staten in het openbaar wierden gehouden, — hunne woorden en meeningen zouden gevrijwaard zijn tegen eene verkeerde opvatting en uitlegging; en ook hierom moesten zij openbaarheid verlangen.

Hoe dikwijls kan het niet gebeuren, en gebeurt dit niet inderdaad, dat men de meest beleedigende geruchten in omloop brengt omtrent de houding van een of ander lid in de provinciale staten-vergadering!

Wat heeft men niet dikwijls den nijdigen tand des lasters zien knagen aan het karakter van eenen vertegenwoordiger, en hem zien beschuldigen van de meest slaafsche onderworpenheid. De openbaarheid der zittingen zoude deze leugenachtige aantijgingen op eene uitstekende wijze kunnen logenstraffen. Zoo men, bij voorbeeld, het gerucht verspreidde, dat een lid der provinciale vergadering, aan hetwelk men tot dusver eene tamelijke onafhankelijkheid en vastheid van karakter toegekend had, — zoo men, zeggen wij, verspreidde, dat zoodanig lid in eene geheime zitting eene houding had aangenomen, die in lijnregte weerspraak met zijne vroeger geuite gevoelens ware, — wie zou ons dan het tegendeel komen verzekeren? Hoe zoude die afgevaardigde die aantijging van zich kunnen schuiven, bij gebrek aan openbaarheid?

Zoo men verzekerde, dat ditzelfde lid, zijne pligten vergetende en misbruik makende van het door de burgers in hem gestelde vertrouwen, luid en ronduit verklaarde, dat hij voortaan aan den leiband van het bestuur zoude loopen, en de regering bij elke gelegenheid zoude verdedigen; en dat hij zulk eene innige vriendschap voor haar koesterde, dat hij nooit eenigen door haar voorgestelden maatregel, goeden of slechten, zoude afkeuren: — wanneer men ons dit alles kwam verklaren en verzekeren, hoe zouden wij ons van de valschheid dier beschuldigingen overtuigen?

Wij zouden het niet kunnen; en zelfs wanneer wij er geen geloof aan hechtteden, er zou toch altijd althans eenige twijfel bij ons overblijven, beleedigend voor hem, die er het voorwerp van is.

Wij zijn alzoo van meening, dat het van het hoogste belang voor de leden der provinciale staten is, dat zij in het openbaar beraadslagen, opdat zij van de opregtheid hunner overtuiging en van de zuiverheid van hun gedrag kunnen doen blijken.

Maar, hetgeen nog langen tijd verhinderen zal, dat onze staten een zoo nuttig besluit nemen als dat van in het openbaar te vergaderen, is hunne gewoonte van zich te laten meêslepen door den ouden slenter, die nog dagteekent van de vereeniging, en dien men tot nu toe nog maar niet heeft kunnen verlaten. Men is gehecht aan die overoude gewoonten; het is zoo gemakkelijk, eene eenmaal afgebakende rigting te volgen; en men behoeft zooveel veerkracht en persoonlijke belangeloosheid, om er in te slagen zich eene rigting te geven, die niet onder den invloed staat van het bestuur!

Wanneer wij bij onze eigene onbeweegbaarheid en weinige geneigdheid tot vooruitgang de groote schrede vergelijken, welke Belgie op den parlementairen weg heeft gedaan, — dan moeten wij er verbaasd over staan. Daar geschiedt alles in het openbaar, in het volle daglicht, ten aanschouwe des volks; hier verschuilt men zich in het duistere, als hadde men eenige slechte daad voor.

Het is tijd, dat wij den weg verlaten, dien wij tot dusverre gevolgd zijn; het is tijd, dat wij eindelijk het voorbeeld volgen der wezenlijk constitutionele natiën. Zoodoende zouden wij er toe kunnen geraken de zaken en belangen des volks behartigd te zien; zoodoende zouden wij mogen hopen, deelachtig te zullen worden wat ons tot nu toe aan constitutionele vrijheid en regt ontbreekt. (*J. d. L.*)

Ingezonden stukken.

Nieuw kopergeld-vertegenwoordigend papier, door het gouvernement op Java in omloop gebragt.

Bij besluit van Z. M. den koning, dd. 16 november 1841, werd de Indische regering gemagtigd, om, boven de som van *f* 3,000,000 kopergeld-vertegenwoordigend papier, uitgegeven krachtens de publicatie van den 23sten augustus 1832, zoo veel meer van zoodanig papier, tot nog *f* 3,000,000 toe, en dus gezamenlijk *f* 6,000,000, in omloop te doen brengen, mits daarvoor een gelijk bedrag aan kopergeld, of andere materiële waarde, gedeponeerd wierd.

Het Nederlandsch-Indisch gouvernement begreep van deze verleende magt gebruik te moeten maken, en bragt, blijkens publicatie van 14 october 1842, nog *f* 3,000,000 kopergeld-vertegenwoordigend papier in omloop. Het deed dit, onder de bepalingen, dat dit papier verwisselbaar zijn zoude bij de landskassen te Batavia, Samarang en Sourabaija; dat ieder biljet onderteekend zijn zoude door twee gouvernements-ambtenaren; en dat het geregistreerd en genommerd zijn zoude door de algemeene rekenkamer.

De uitgave van de eerste *f* 3,000,000 kopergeld-papier, in 1832 en later, geschiedde door de Javasche bank. Voor de waarde dezer som werd bij haar, ondanks vele vertoogen van de zijde der bank daartegen, in stede van koperen munt, staaf-koper, ook Banca's tin, gedeponeerd. De uitgave der tweede *f* 3,000,000 kopergeld-papier, in 1842, geschiedde, naar men ons berigt, door het gouvernement, buiten bemoeijenis der bank. Of het gouvernement de bevoegdheid had, in deze uitgave de bank voorbij te gaan, aan welke de in-omloop-brenging, van de behoefte aan papier tot circulerend medium, uitsluitend is opgedragen, wordt sterk betwijfeld. Hoe dit zij, het gouvernement deed het, en vond overbodig aan de houders van het papier bekend te maken, waar het de waarde van het nieuw in omloop gebragt koperpapier gedeponeerd had.

Wij hebben een vijf-gulden-kopergeld-vertegenwoordigend papier, door het Indisch gouvernement in 1842 uitgegeven, voor ons; slordiger papiergeld zag wel nooit het licht. Het heeft dag noch jaarteekening, noch den naam der plaats, waar de uitgave geschiedde, en draagt nergens blijk van eene registratie bij de algemeene rekenkamer. Ware het niet, dat voor die biljetten papier gebezigd was met het watermerk »Javasche bank," zoo verkeerde men in het onzekere, waar te lande zich voor de verwisseling te moeten vervoegen.

Waarom het Indisch gouvernement, niettegenstaande, naar luid onzer berigten, de Javasche bank met de uitgifte niets te maken had, voor de in omloop gebragte kopergeld-biljetten, papier bezigde met het watermerk »Javasche bank," kunnen wij niet bevroeden, zoo lang wij de overtuiging missen, dat daarvoor geen ander papier beschikbaar was. Het gouvernement had beter gedaan dit na te laten; het had het dwaalbegrip moeten voorkomen, dat bij de Javasche bank de waarde van het uitgegeven papier gedeponeerd is, omdat door dit dwaalbegrip het uitgegeven papier meer vertrouwen verkrijgt dan hetzelve toekomt.

Sommigen zijn van gevoelen, dat het Indisch gouvernement, bij deze tweede uitgave van papier, de Javasche bank voorbijging, om het deponeren der waarde te kunnen ontgaan. Of dit gevoelen juist is, kunnen wij niet beoordeelen. Het gouvernement kan de waarde in of bij de gouvernements-kas gedeponeerd hebben. In dit geval, echter, zou de waarborg veel, zoo niet alle, waarde verliezen. Wat toch beteekent, voor den houder van het papier, een waarborg in handen van hem, die het papier uitgaf?

Vrij algemeen beschouwt men deze nieuwe uitgave van kopergeld-papier als eenen ongelukkigen financiëlen maatregel, weinig geschikt om het wankelend vertrouwen op het bestuur onzer koloniën te schragen. Nog maar kort geleden verklaarde de minister voor de koloniën, aan de Staten-Generaal, dat vooreerst geen kopergeld meer naar Java zoude gezonden worden, en verheugden zich velen, in het belang der koloniën, met die mededeeling. Waarom is toen het belangrijkste door den minister verzwegen? Waarom toen er niet bijge-

voegd: »Eene uitzending van kopergeld zoude, trouwens, overbodig zijn, omdat ik de magtiging verleend heb, op Java, in stede van het uit te zenden kopergeld, kopergeld-vertegenwoordigend papier, ter waarde van f 3,000,000, boven de reeds in omloop zijnde f 3,000,000, in circulatie te brengen?" Eerst toch na deze opheldering had men kunnen beoordeelen of de medegedeelde maatregel eene eerste schrede was op den goeden weg, dan wel: of dezelve vooruitgang teekende op den ingeslagenen, die ten verderve leidt. Voorzag men algemeene afkeuring, wanneer anderen de zaak leerden kennen zoo als ze was, wanneer men, zonder bemanteling, open, te voorschijn trad met wat men gedaan had?

Het was, naar het schijnt, nog niet genoeg, Java met eene koperen munt als te overstroomen, van welke de innerlijke tot de nominale waarde als 1 tot 3, of daaromtrent, staat, gebruik te maken, voordeel te oogsten van een te groot vertrouwen van den nog geen kwaad vermoedenden Javaan; men konde ook het gewaarborgde ⅓ onthouden door een voddig papier in de plaats te stellen. Twee soorten van papiergeld waren reeds in omloop, men voegde er een derde bij, en gaf, door deze meerdere verscheidenheid, aan gewetenlooze gewinzoekers, een ruimer veld voor misdadige handelingen. Men heeft, door het bovenmate uitgeven van papiergeld, nog geene wrange lessen genoeg gehad; men wil eene nieuwe proeve nemen. Het doet ons leed in het belang van Java's ingezetenen en van den handel, omdat verkeerde maatregelen geene andere dan schadelijke gevolgen hebben kunnen.

Arnhem, juli 1843. P.

Militair kommandement in Vriesland.

Om den beklagenswaardigen toestand van ons verward financie-wezen eenigzins te herstellen, hoort men van allerwege op bezuinigingen aandringen, waartoe de regering echter niet dan noode overgaat, ofschoon er veel bezuinigd kan en moet worden. Doch bij bezuinigingen — zullen ze wezenlijk doel treffen — komt men zoo spoedig in aanraking met dezen of genen ministeriëlen aanhanger, die insgelijks in het lot der bezuiniging verdiende te deelen, indien alles ging zoo als het behoorde, en dat is iets wat de financiële oeconomie grootendeels verhindert; want men wil gaarne op eenen vriendschappelijken voet blijven met iemand, van wien men naderhand insgelijks inwilligingen kan erlangen, welke het een of andere ministeriëel wets-ontwerp er mede helpen doorslepen, meestal ten nadeele van het volk, hetwelk geduldig moet betalen en als zoodanig slechts in aanmerking komt. Leven en leven laten is het wachtwoord tusschen de ministers en de hooge ambtenaren, en van daar dat eenige, tot nog toe bewerkstelligde, bezuinigingen laag geplaatste ambtenaren betroffen, of wel van dien aard waren, dat, wat men zoo even bezuinigd had, straks voor iets anders, soms nog onnuttiger dan het vorige, werd uitgegeven. Het eerste geschiedt om het volk zand in de oogen te strooijen, en het laatste vloeit voort uit een volslagen gemis aan vaste beginselen. Bezuinigingen, zullen ze wezenlijk doelmatig zijn, moeten niet uitsluitend bij lagere ambtenaren gezocht worden, maar ook de hooge personaadjes, zij, die duizenden trekken, waar de anderen honderden genieten, moeten in de gegevene omstandigheden niet verschoond blijven. Zoo kan men, bij voorbeeld, zeer gemakkelijk den provincialen kommandant van Vriesland missen, een man, die, vóór de aanvaarding zijner betrekking, een klein jaar afwezig was, daarop de winter-kwartieren te Leeuwarden heeft betrokken toen het reisbaar weer geëindigd was, en thans op nieuw van circa een half-jaar verlof gebruik maakt, om, naar wij meenen, een buitenlandsch reisje te doen en zijn traktement over de grenzen te verteren. Het blijkt derhalve zeer duidelijk, dat een provinciaal kommandant zeer goed gemist kan worden, vermits het eene betrekking schijnt te wezen, waaraan niets meer dan een bloote titel, zonder eigenlijke werkzaamheden, verbonden is. Wij zijn nu niet zoo dadelijk tegen titels, waar het louter de eer geldt, noch tegen titels welke geld trekken, omdat er veel voor gewerkt wordt, — maar wij hebben eenen afkeer van titels, waarvoor weinig gewerkt en veel betaald wordt. Onder deze laatste, nuttelooze soort tellen wij de provinciale kommandanten. Ik kan hier immers gerust in het meervoud spreken; want als de provinciale kommandant van Vriesland zoo lang afwezig kan zijn, kunnen de kommandanten van andere provinciën zulks even goed doen, en hunne adjudanten, die insgelijks uit de algemeene schatkist betaald worden, de bezigheden laten verrigten.

Wij meenen dus den minister noodzakelijk te moeten indachtig maken, dat ook hier wederom eene nuttige bezuiniging kan plaats vinden, die voor de dienst geene de minste schadelijke gevolgen heeft, terwijl onze zoo jammerlijk berooide financiën daardoor weder eenige verligting zouden ondergaan, welke de schatkist zoo hoog noodig dient te erlangen.

F.

Stedelijke Publicatiën.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arnhem brengen bij deze ter kennis van een iegelijk, wien het aangaat, dat de door heeren gedeputeerde staten dezer provincie nieuw ontworpene klassificatie der buurtwegen (opgenomen in het *Provinciaal Blad* van dit jaar no. 79) op de stedelijke secretarie gedurende eene maand zullen ter lezing liggen, ten einde den belanghebbenden gelegenheid te geven, hunne bedenkingen en aanmerkingen mede te deelen.

En worden dezelve uitgenoodigd, zoo mogten vermeenen, zoodane bedenkingen en aanmerkingen schriftelijk, voor den 10den augustus dezes jaars, aan burgemeester en wethouders voornoemd bekend te maken.

En zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse alhier gebruikelijk.

Arnhem, 14 juli 1843.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN der stad Arnhem brengen hiermede, naar aanleiding van het besluit van heeren gedeputeerde staten dezer provincie, van 3 juli jl., no. $\frac{3469}{31}$ (*Provinciaal Blad*, no. 84), ter kennis van de belanghebbenden:

Dat de jagt op *ganzen*, *eenden* en *watersnippen* voor dit jaar zal worden geopend op zaturdag 16 juli 1843, en dat deze jagt alleen en bepaaldelijk wordt geopend en uitgeoefend mag worden op het water, langs de stranden en oevers van meren, plassen en rivieren, mitsgaders op lage moerassige gronden, en dat wel speciaal die jagt gesloten blijft langs de bosschen, alsmede op bouw- en weide-landen, tot het gewone jagtveld behoorende.

En zal deze afgekondigd en aangeplakt worden ter plaatse, alhier gebruikelijk.

Arnhem, 14 juli 1843.

BURGEMEESTER en WETHOUDEREN de stad Arnhem brengen hiermede ter kennissen van een iegelijk, wien het aangaat:

Dat, gelet op het besluit van den heer staatsraad-gouverneur dezer provincie, van 14 augustus 1826 (*Provinciaal blad* no. 106) de honden gedurende de hondsdagen, welke op den 19 dezer maand zullen invallen, moeten worden vastgelegd.

En waarschuwen een iegelijk hier aan te voldoen, alzoo, bij nalatigheid daarvan, tegen de eigenaars der honden tot boete of gevangenisstraf, overeenkomstig stadskeure van 12 november 1829, zal worden gevaren.

En zal hiervan publicatie en affictie geschieden ter plaatse, binnen deze stad gebruikelijk.

Arnhem, den 14den juli 1843.

Burgerlijke Stand.

DE ARNHEM:

Van 14 tot en met 20 juli.

Gehuwd: G. Hakken met C. A. T. H. Schmidt. — G. J. Wissink, met J. Hermsen.

Bevallen: F. Schwendbauer, geb. Dikema, Z. — P. Veenema, geb. Boerboom, D. — M. M. Arnold, geb. de Lamar, D. — H. A. Blom, geb. Frijters, D. — G. Jacobs, geb. Pothoven, D. — W. Marius, geb. Post, D. — M. C. Schouten, geb. Scheffer, Z. — A. IJkelen, geb. Weenen, D. — J. Meinders, geb. van Sitteren, D. — W. Plate, geb. ter Hoeven, D. — H. Adriaans, geb. Martens, D.

Overleden: C. W. Zwette, 1 m.

TE NIJMEGEN:

Gehuwd: E. Nesselagh met R. C. Kersten. — J. S. Eigenhuijsen met E. Jansen. — P. J. Elders met M. H. Valkx. — H. Cillessen met A. Ariens. — J. P. D. H. Prudon met G. T. Kimmijser.

Bevallen: M. J. Schmitz, geb. van den Voent, D. — W. C. Heesbeen, geb. Grevers, D. — J. de Jong, geb. Batenburg, D. — E. Wouters, geb. Hoedmaekers, Z. — A. C. van Druijnen, geb. van der Burg, Z. — C. W. Proest, geb. van den Eeden, D. — C. Huijbers, geb. Elshof, D. — T. Knegten, geb. Ansums, D.

Overleden: C. van Eeuwijk, 3 m. — W. C. J. Braber, 8 m. — J. Geurts, 4 d. — H. Hertman, 17 j. 6 m. — M. Coppen, 9 d. — J. L. van der Vooren, 53 j. — T. Pompe, geb. Driessen, 54 j.

TE ZUTPHEN:

Gehuwd: B. J. Boninger met M. M. Mispelblom Beijer.

Bevallen: T. G. Graeuwart, geb. Scholten, D. — H. C. Wijnveldt, geb. Rahe, Z. — W. J. Schuppers, geb. Belder, D. — D. P. Wensink, geb. Walvoort, D. — E. Cuntz, geb. Hofman, D.

Overleden: Doodgeb. D. van H. Graeuwert. — M. van Hagen, 3 m. — B. J. Steegman, 10 j. — G. Uil[illegible]wijk, 19 d. — W. F. Handon, 25 j.

TE TIEL:

Gehuwd: Geene.

Bevallen: G. Wielders, geb. van Hattem, Z. — A. van Westering, geb. Huisdans, D.

Overleden: C. Reeks, 3 j. — Doodgeb. D. van Kugenheim en E. C. de Beele. — E. C. de Beele, gehuw[d] met N. Kugenheim, 35 j. — B. W. Hoenderop, 1 m. — A. van Hees, 11 m.

Advertentiën.

Marktprijzen.

Arnhem, 21 *juli* 1843.

Oude Weit van f 00.00 tot f 00.00; *Nieuwe Weit* [van] f 8.00 tot f 9.00; *Rogge* van f 7.50 tot f 8.50; *Boek[weit]* van f 7.50 tot f 0.00; *Garst* van f 4.75 tot f 0.00; *[Frie]sche Haver* van f 0.00 tot f 00.00; *Voerhaver* van f 3[.] tot f 3.40; *Witte Boonen* van f 00.00 tot f 00.00; *Paa[rde] Boonen* van f 0.00 tot f 0.00; *Graauwe Erwten* van f 0[.] tot f 00.00; *Groene Erwten* van f 0.00 tot f 00.00; *Ge[le] Erwten* van f 0.00 tot f 0.00; *Koolzaad* van f 9.25 [tot] f 9.75; *Aveelzaad* van f 8.35 tot f 00.00; *Klaver[zaad]* van f 00.00 tot f 00.00; *Nieuwe Aardappelen* van f [] tot f 1.50; *Boter* van f 0.50 tot f 0.60 het pond.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 22 Juli 3 El 2 Palm 7 duim; gew. 0 Duim; gewa[s]sen.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.